

OBSAH

Úvod

To nejlepší z Tanzanie a Zanzibaru	4
Země legend	15
Lidé.....	17

Historie a zajímavosti

Historické milníky	26
První obyvatelé.....	31
♂ Manželé Leakeyovi.....	35
Svahilští obchodníci	37
♂ Otroci a koření.....	38
Imperiální ambice	43
♂ Misionáři	47
Koloniální éra.....	49
Nezávislost.....	53
♂ Prezident Nyerere	57
Hudba, tanec a výtvarné umění	61
Pestrost země	67
Safari.....	75
Savci.....	80
♂ Sloní klan	95
🐾 Ohrožené a endemické druhy.....	96
Ptáci	99
Plazi.....	104
♂ Hmyz a pavoukovci.....	107

Kam se vydat

Úvod	115
■ DAR ES SALAAM.....	119
■ SEVERNÍ POBŘEŽÍ A USAMBARA	129
■ ARUSHA A KILIMANDŽÁRO	139
♂ Výstup na Kilimandžáro	151
■ SEVERNÍ OKRUH SAFARI.....	153
♂ Velká migrace	170
🐾 Masajové: nomádi z planin	174
■ ZÁPADNÍ A STŘEDNÍ TANZANIE	177
♂ Šimpanzi Jane Goodall	182
■ JIŽNÍ PARKY A TANZAM HIGHWAY	187
♂ Selousova rezervace	197
■ MBEYA A JEZERO NJASA.....	199
♂ Železnice Tazara	205
■ JIŽNÍ POBŘEŽÍ	207
■ ZANZIBAR A PEMBA	213

TO NEJLEPŠÍ Z TANZANIE A ZANZIBARU: TOP ZAJÍMAVOSTI

△ **Národní park Serengeti.** Pravděpodobně nejlepší zvířecí rezervace ve východní Africe – prostor tzv. velké migrace, při které se za čerstvou pastvou vydává na 8 milionů kopyt – většinou patřících pakoňům a zebřím (viz str. 168).

▽ **Kráter Ngorongoro.** V obrovské a neuvěřitelně malebné kaldeře žije kolem 25 000 velkých zvířat – včetně početné populace lvů a hyen žíhaných, několika stád slonů a také posledních jedinců nosorožce černého ve východní Africe (viz str. 164).

△ **Kilimandžáro.** Nejvyšší „volně stojící“ hora světa a nejvyšší hora Afriky je se svou sněhovou čepicí opravdu nádherná; jedná se o jeden z nejvyšších volně přístupných vrcholů naší planety (viz str. 151).

▽ **Kamenné Město, Zanzibar.** Historické Kamenné Město (Stone Town) na legendárním „Ostrově koření“ – tedy Zanzibaru – se svou ománskou architekturou z 19. století a pohodovou atmosférou patří k nejvyhlášenějším městským destinacím v Tanzanii (viz str. 215).

Hroší stádo na řece Grumeti, NP Serengeti

Endemické druhy Tanzanie

V Tanzanii žije nezvykle vysoký počet živočišných druhů, které nikde jinde na světě nenajdete. Ironií je, že většinou nežijí ve slavných rezervacích s porostem savan, ale spíše v méně známých horách ve východní části země či na jižní vysočině, jejichž lesy patří k nejstarobyljším na celém kontinentu.

Nejznámějšími endemickými druhy ve východních horách je několik desítek ptačích druhů, které přitahují ornitology z celého světa. Tanzanie je domovem i 14 endemických druhů chameleonů, což je asi 10 % počtu jejich druhů na celém světě – většina z nich žije v izolovaných horských lesích. A přestože je endemismus méně častý mezi savci, v pohoří Udzungwa a v jeho okolí žije pět druhů primátů, které rovněž nikde jinde nenajdete.

Několik endemických druhů je spojováno i se známějšími lokalitami: v pralese Jozani můžete spatřit guerézu zanzibarskou, na okruhu severního safari pak nejméně půl tuctu endemických druhů ptáků – od agapornise zelenohlavého až po pládelníka rezavoocasého.

Africký divoký pes

Chameleon dvourohý je v západní části pohoří Usambara endemickým druhem

Scenerie tanzanských hor

KTEROU TRASOU?

Na vrchol vede celkem šest tras – Marangu, Umbwe, Machame, Shira, Lemosho a Rongai; trasa Mweka se dnes používá pouze pro sestup. Některé společnosti nabízejí také trasu tzv. Severním okruhem, což je v podstatě spojení tras Lemosho a Rongai přes některé odlehlé lokality na severních svazích. Pamatujte, že agentury často nabízejí různé varianty, proto se nedivte, pokud zde uvedené trasy neodpovídají přesně tomu, co je vám na místě nabízeno. Některé trasy jsou náročnější, malebnější a také méně využívané než jiné.

Nejjednodušší a nejlevnější trasou (a tím pádem jednou z nejvíce používaných) je **Marangu route** ●, běžně nazývaná Coca-Cola route, která nabízí ubytování v horských chatách. Na tuto trasu denně vyráží asi 65 turistů a od doby, kdy byla renovována, je tou nejlépe vybavenou na celé hoře. Při typickém pětidenním treku se počítá s ubytováním v chatách Mandara, Horombo a Kibo. Mějte však na paměti, že vzhledem ke krátké době aklimatizace mají pětidenní výstupy nejnižší úspěšnost zdolání

vrcholu ze všech tras. První den je na programu příjemná čtyřhodinová procházka pralesem od brány Marangu Gate k chatě **Mandara** do výšky 2 750 metrů. Druhý den se vynoříte z pralesa na alpínskou louku k chatě **Horombo Hut** (3 820 m) a za jasného dne se vám naskytne krásný výhled na vrcholky hory a okolní pláň. Právě zde se začíná projevovat nadmořská výška. Třetí den nabízí nádherný výhled na Mawenzi, poté trasa stoupá do místa zvaného **The Saddle** přes lávovou poušť a potom k chatě **Kibo Hut** (ve výšce 4 730 m).

Výstup na samotný vrchol začíná v časných ranních hodinách ještě za tmy; nejprve se stoupá k jeskyni Hans Meyer Cave, odkud se strmost sufového svahu značně zvyšuje. Z chaty Kibo na **Gilman's Point** na okraji kráteru to trvá asi 6 hodin. Toto místo je uznáno za vrchol hory, ale pokud vám to čas dovolí, můžete pokračovat okolo kráteru ještě asi dvě hodiny na **Uhuru Peak**.

Na pamětní desce na vrcholu Uhuru je vyryt citát Julia Nyerereho. Ten měl v roce 1959 nápad umístit na vrchol hory tzv. pochodeň Uhuru, když řekl:

Na okraj

Národní park Kilimandžáro vydává certifikáty každému, kdo vystoupí na vrchol hory. Každá osoba, která zdolá Gilman's Point na okraji kráteru, obdrží certifikát a ti, kteří podniknou ještě další asi dvouhodinový 1,5 km dlouhý výstup (s převýšením 210 m) a dostanou se až na vrchol Uhuru Peak, obdrží tzv. zlaté osvědčení.

Kempování u chaty Shira Hut

JIŽNÍ PARKY A TANZAM HIGHWAY

Druhý a méně navštěvovaný safari okruh v jižní Tanzanii je pro skutečné fanoušky divočiny ještě lepší než ten severní – je zde nádherná příroda plná zvířete a k tomu téměř bez turistů.

Existence a fungování **Selousovy rezervace** ● jsou tak trochu záhada. Jedná se o největší chráněné území v Tanzanii o rozloze 47 500 km² – pro představu je o něco málo větší než celé Švýcarsko. Jeho ekosystém tvoří velká stáda buvolů (asi 150 000 kusů), hrochů (40 000 kusů) a antilop vraných (8 000 kusů). A přesto jsou tyto statistiky, uváděné touroperátory, tak trochu podvodem na turisty. Životodárná **řeka Rufiji** rozděluje tuto polopouštní divočinu na dvě zcela odlišné oblasti: ohromnou a téměř neprůchodnou jižní část, využívanou takřka výlučně pro komerční lov, a kompaktnější severní okruh (asi 8 % celkové plochy Selousovy rezervace), kde se věnují méně násilným formám turismu, než jsou lovecké aktivity. Jedná se bezpochyby o krásnou přírodní rezervaci, statistiky jsou však zavádějící. Kromě toho je třeba zmínit, že zdejší sloní populace byla zdecimována pytláckým lovem tak, že v roce 2016 klesla z někdejších 110 000 jedinců na pouhých 15 000 kusů.

ŘEKA RUFIJI

Řeka Rufiji (čti Rufidži), která neustále mění své řečiště a rozlévá se do labyrintu koryt bohatě zarostlých vegetací, kanálů a otevřených jezer, je pro rezervaci zásadním elementem. Její průzkum je asi nejlepší na motorovém

Žirafa okusuje listy ze stromu, národní park Ruaha

člunu – takové výlety nabízí většina zdejších kempů. Na písčiny březích se vyhřívají velcí krokodýli, mnohdy s hrozivě rozevřenými čelistmi; když se však k těmto majestátním obrům přiblíží motorový člun, raději s hlasitým šplouchnutím sklouznou do řeky.

Je zde k vidění i spousta ptačích druhů: nesyt africký s typickým žlutým zobákem i menší kolpík metodicky pročesávají mělčiny, nad hlavou se vznáší rybařik jižní jako nějaká hračka na klíček, zoboun africký zase přelétává nízko nad hladinou a při lovu namáčí

Hlavní zajímavosti

Selousova rezervace
Národní park Ruaha
Národní park Mikumi
Národní park Udzungwa Mountains

Mapa viz str. 188

POTÁPĚNÍ NA KORÁLOVÝCH ÚTESECH

Tanzanské korálové útesy patří k těm nejkrásnějším potápěčským oblastem na světě – se stovkami druhů barevných ryb, mořskými želvami, rejnoky a úhoři.

Ještě než váš hloubkoměr začne registrovat hloubku, ucítíte, jak vás proud táhne směrem k pevnině. Sestupte do 25 metrů, upravte vztlak a vydejte se podél obrovské útesové stěny s hlubokou modří otevřeného oceánu po levé straně. Navigace je ve stylu videohry – motáte se kolem překážek tam, kde útes vystupuje výš, sledujete proplouvající rejnoky a želvy, občas si prohlédnete jeskyně a díry obydlené murénami, než vás to zase hodí „do pračky“, která vás roztočí, když se budete snažit zůstat dole o něco déle kvůli dekompresi. Toto je Deep Freeze – potápění v té nejlepší podobě, když zachytíte proud v mezeře mezi ostrovy Uvinje a Fundo u západního pobřeží Pemby.

Poznávání podmořských krás na Pembé

Za pěkného dne uvidíte písčité dno oceánu až do hloubky 70 metrů. Souostroví Zanzibar a ostrov Mafia na jihu se těší skvělé kombinaci mělkých vodních útesů vhodných pro méně zkušené potápěče i vysokých hradeb a hlubokých kanálů pro ty nejdovádňější. Měkké i tvrdé korály jsou i přes působení jevu El Niño v poměrně dobrém stavu a škála útesových ryb i větších pelagických druhů je stejně dobrá jako kdekoli jinde. Nesetkáte se tady možná s tolika krásnými barvami jako v Rudém moři nebo u australského Bariérového útesu, ale zase tady nenarazíte ani na hordy dalších potápěčských lodí. Na Pembé a Mafii najdete vždy nějaké místo pouze pro sebe. Neuvidíte tady mnoho žraloků, ale rejnoky, želvy a velryby budou jistě dostatečnou kompenzací.

OSTROV ZANZIBAR

Největším z ostrovů u tanzanského pobřeží je **Zanzibar** (Unguja) – pokud jde o potápění, je však nespíš nejméně působivý. Za pozornost tady stojí dvě hlavní oblasti. Čtyři nebo pět menších útesů se nachází asi 30 minut plavby od Kamenného Města, kde jsou korály v celkem dobrém stavu, ale škála dalších mořských živočichů je poněkud omezená. Hloubka většinou nepřesáhne 20 metrů a často neuvidíte žádnou větší rybu než ploskozubce – jde tedy o aktivitu vhodnou spíše pro začátečníky. Zlatým hřebem je vrak lodi *Pegasus*, který leží asi 40 metrů pod hladinou, zhruba 15 minut plavby rychlým člnem od města. Na vraku nevyrostly žádné korály, ale kolem něj jsou velká hejna barakud a kranasů. Dalším doporučeným místem je útes Boribu s hloubkou asi 15 metrů.

OSTATNÍ OSTROVY

Ostrov **Mnemba Island**, asi 5 km od severovýchodního pobřeží poblíž Matemwe, nabízí dostatek zajímavých lokalit na dva až tři dny. Útes má řadu dobrých možností pro ponor z vnitřní i z vnější strany a několik nádherných korálových zahrad. Nejlepší potápění je na jeho jižní straně, kde jsou hodně silné proudy. Tvrdé korály jsou zde ve vynikajícím stavu a najdete je tady v různých tvarech – většinou obklopené hejny kranasů či pyskounů. Ostrov je dnes mořskou rezervací. Mezi nejlepší místa patří Kichwani (20 metrů), Aqarium (20 metrů) a Big Wall (25 metrů). Vrcholem